

1 וְכִי מִתְדַר לִיה לְקוֹמֵץ לְדוֹבְתִיה תִּקְדוּשׁ וְלִפְסוּל – והרי כשהוא
2 מחזיר את הקומץ למקומו בכלי שרת הראשון של המנחה, הרי הוא
3 מקדשו בקדושת קומץ וגומר את עבודתו, ובאותה שעה יש לו
4 להפסל משום שנעבד בפסול.
5 מתרצת הגמרא: אָמַר רַבִּי יוֹחֵזֵן, וְזֹאת אֲמַרְתָּ – מכאן ראייה שְׂבָלֵי
6 שֶׁרֶת אֵין מְקַדְשִׁין אֶת מַה שִּׁבְתוּכֶם בְּקִדּוּשׁ הַגּוֹף אֲלֵא אִם כֵּן נִיתְנוּ
7 בְּתוֹכֶם מְדַעַת – על דעת שיקדשם הכלי, ולא כשניתנו שלא על
8 דעת לקדשם. וכשמחזיר הפסול את הקומץ לכלי הראשון אין רצונו
9 שיתקדש הקומץ בנתינתו זה, אלא בדעתו לבטל את הקמיצה הקודמת
10 ולקומץ שוב. על כן לדעת רבי יוסי בן יאסיין ורבי יהודה הנחתום,
11 הכשיר בן בתירא להחזיר את הקומץ לכלי הראשון קודם נתינתו
12 בכלי שרת אחר על מנת לקדשו, שכן בהחזרתו לכלי הראשון אינו
13 מתקדש ועדיין לא נגמרה עבודתו.
14 מקשה הגמרא: וכי דווקא משום שהפסול מחזיר את הקומץ לכלי
15 הראשון שלא על דעת לקדשו אינו קדוש, הֲאִם הִיָּה נוֹתְנוּ שֶׁם
16 מְדַעַת כְּדִי לְקַדְשׁוֹ הִיָּה כְּלֵי הַשֶּׁרֶת מְקַדְשִׁין אוֹתוֹ. וְהֲאִם לֹא כֵן הוּא,
17 שְׁהֵרִי בָּעָא מִיָּנִיה רִישׁ לְקִישׁ מְרַבִּי יוֹחֵזֵן, כְּלֵי שֶׁרֶת מַהוּ שִׁיקְדִישׁוּ
18 קִדְשֵׁי פְּסוּלֵין, כְּגוֹן קְמִיצִים שֶׁנִּקְמְצוּ עַל יְדֵי זֶר, לִעֲנֵן שִׁיהִיו מוֹתֵרִים
19 לְבִתְחִילָה לִיקָרֵב עַל גְּבֵי הַמּוֹבָח. וְאָמַר לִיה רַבִּי יוֹחֵזֵן, אֵין כְּלֵי שֶׁרֶת
20 מְקַדְשִׁין קְמִיצִים שֶׁנִּקְמְצוּ בְּפִסּוּל לְהַכְשִׁירָם לְהַקְטִירָה. וְאִם כֵּן מִדּוּעַ
21 לְדַעַת הַתְּנָאִים הָאֵמֻרִים בְּשִׁישִׁית בֵּן בְּתִירָא אִם נִיתֵן הַקּוֹמֵץ הַפְּסוּל
22 לְכֵלִי אַחֵר עַל דַּעַת לְקַדְשׁוֹ שׁוּב אִי אִפְשָׁר לְהַחְזִירוֹ, וְהִרִי לֹא הִתְקַדַּשׁ
23 כֻּלּוֹ, וְהִרִי הוּא כְּקוֹמֵץ שְׁעִדִין לֹא נִיתֵן בְּכֵלִי.
24 מתרצת הגמרא: אָמַר לִיה אִבְנֵי שֶׁרֶת אֵין מְקַדְשִׁין קְמִיצִים
25 פְּסוּלִים לְהַכְשִׁירָם לִיקָרֵב עַל גְּבֵי הַמּוֹבָח, אֲבָל הֵם מְקַדְשִׁין אוֹתָם
26 לִפְּסוּל שֶׁלֹּא תוֹעִיל הַחֻזְרָתָם לְכֵלִי הַמְּנַחָה, שֶׁכֵּן אִפִּילוּ שְׁאִינֵם רְאוּיִים
27 לְהַקְטִירָה, מִכֵּל מְקוֹם אִם נִיתְנוּ בְּכֵלִי עַל דַּעַת לְקַדְשָׁם כִּבְר נִגְמְרָה
28 עֲבֹדַת קְמִיצָתָם בְּקִדּוּשׁ זֶה, וְהִרִי הִיא פּוֹסְלָתָא אֶת הַמְּנַחָה כֻּלָּא
29 עֲבֹדָה פְּסוּלָה.
30 הגמרא מביאה תירוץ נוסף על הקושי האמורה, מדוע אין הקומץ
31 מתקדש בחזרתו לכלי הראשון: רַב עֲמֵרָם אָמַר, אִפִּילוּ אִם תֵּאֵמַר
32 שְׂבָלֵי שֶׁרֶת מְקַדְשִׁים גַּם שֶׁלֹּא מִדַּעַת, יֵשׁ לְהַעֲמִיד אֶת דְּבָרֵי בֵּן בְּתִירָא
33 הַמְּכַשֵּׁר אֶת הַקּוֹמֵץ עַל יְדֵי חֻזְרָתוֹ לְכֵלִי הַרְּאִשׁוֹן בְּאוֹפֵן שְׁאִינוּ יֹכֵל
34 לְהַתְקַדֵּשׁ בּוֹ, כְּגוֹן שֶׁהַחֻזְרוֹ לְכֵלִי אֵין – [כלי המנחה] גְּדוּשָׁה בְּסוּלָתָא
35 וְעוֹלָה עַל גְּדוּתֶיהָ, וְנִמְצָא שֶׁהַקּוֹמֵץ אֵינוּ בְּתוֹךְ חֵלֶל הַכֵּלִי אֲלֵא
36 מֵעִילָי, וְכֵלִי שֶׁרֶת אֵינוּ מְקַדֵּשׁ אֲלֵא בְּתוֹכּוֹ.
37 מקשה הגמרא: וְיִמְקָמֵץ הִיָּבִי קְמִיץ מִלְּבַתְחִילָה מִהֵבִיסָא הַגְּדוּשָׁה,
38 הִרִי הַקְּמִיצָה צְרִיבָה לְהִיָּתֵן מִהִסּוּלָתָא שִׁבְתוֹךְ הַכֵּלִי וְלֹא מִמַּה
39 שֶׁמְחֻצָּה לוֹ. מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא: אֲלֵא כְּגוֹן שֶׁהַחֻזְרוֹ לְכֵלִי אֵין מְפֻּנָּה
40 שֶׁמֵּלֵאָה לְגַמְרֵי אֵךְ אֵינָה עוֹלָה עַל גְּדוּתֶיהָ, וְנִמְצָא שִׁבְתְּחִילָה הִיָּתֵה
41 הַקְּמִיצָה מִתּוֹךְ הַכֵּלִי, אֵךְ כְּשֶׁמְחֻזָּר אֶת הַקּוֹמֵץ הוּא מְחֻזָּר מֵעַל
42 לְחֵלֶל הַכֵּלִי.
43 שׁוּב מְקַשָּׁה הַגְּמָרָא: וְכִיּוֹן דְּקָמֵץ לִיה מִהֵבִיסָא הַטְּפוּפָה, הֲלֹא עֲבָד
44 לִיה גּוֹמָא, וְאִם כֵּן כִּי מִתְדַר לְגוּוִיה דְּמִנָּה קָא מִתְדַר לִיה – כשהוא
45 מחזיר את הקומץ לביסא הרי הוא נותנו בגומא זו שהיא בתוך חלל
46 הכלי, ושוב יש לו להתקדש מכח הכלי ולפסול את המנחה משום
47 שנעבדה בפסול. מתרצת הגמרא: מִכִּי מִתְדַר לִיה מִנָּה לִיה אֲדַפְּנָא
48 דְּמִנָּה, וְנִמְנִיד לִיה, וְנִפְּל מִמִּילָא – כשמחזיר את הקומץ אינו מחזירו
49 לתוך הגומא אלא מניחו על דופן הכלי, ואחר כך הוא מנענע את
50 הכלי כדי שיפול הקומץ מאליו לתוך חלל הכלי. ואין הקומץ מתקדש
51 בנפילתו לתוכו, משום דְּמִמִּילָא נִפְּל לְשָׁם, וְנִעֲשָׂה כְּמִי שֶׁהַחֻזְרוֹ
52 הִקְוָף וְלֹא הַפְּסוּל. ואף אם כלי שרת מקדשים גם שלא מדעת, מכל
53 מקום צריך שינתן הדבר בתוכם מכח האדם ולא ממילא.
54 חזרת הגמרא לדון בקושיא שהובאה לעיל, איך הכשיר בן בתירא
55 להחזיר את הקומץ הפסול לכלי הראשון, הלא גם בחזרתו לכלי זה
56 הוא מתקדש: אָמַר לִיה רַבִּי יוֹחֵזֵן לְרַבִּי זִרְא, הֲלֹא יֵשׁ לְתַרְץ עַל
57 קוּשִׁיא זֶה וְלִזְקָמָה אֶת דְּבָרֵי בֵּן בְּתִירָא כְּגוֹן שֶׁהַחֻזְרוֹ לְכֵלִי הַמְּנַחָה עַל

58 גְּבִי קְרָקַע, וְנִאֵמַר שְׁאִין כְּלֵי שֶׁרֶת מְקַדֵּשׁ אֲלֵא כְּשֶׁהוּא בִיד הַכְּחָן וְלֹא
59 כְּשֶׁהוּא מוֹנַח עַל גְּבֵי קְרָקַע. אֲלֵא מִכָּן שֶׁלֹּא תִירָצוּ כֵּן שְׁמַע מִיָּנִיה
60 שְׁקוֹמְצִין מְכַלִּי שְׂעַל גְּבֵי קְרָקַע.
61 אָמַר לִיה רַבִּי זִירָא לְרַבִּי יִרְמִיָּה: קָא נִנְעַת בְּבָעִיא דְּאִיבְעִיא לָן –
62 נוגע אתה בספק שהסתפקו בו חברינו האמוראים. דְּרַבִּי אֲבִימִי תַנִּי
63 [–שנה] אֶת מִסְכַּת מְנַחֹת בִּי [–בבית מדרשו של] רַב הַסְּדָא,
64 הַגְּמָרָא מִפְּסִיקָה בְּאִמְצַע דְּבָרֵי רַב זִירָא וְשׂוֹאֵלָתָּ: וְכִי אֲבִימִי בִּי רַב
65 הַסְּדָא תַנִּי [–למדו], וְהָאֵמַר רַב הַסְּדָא, קוּלְפִי טָאִבִי בְּלַעֲזֵי מְאִבְימִי
66 עָלָה דְּהָא שְׁמַעְתָּא – הַכֹּאֵת טוֹבוֹת בְּלַעֲזֵי [–ספגתי] מֵאִבְימִי, שְׁהִיד
67 מִבּוֹדֵי אוֹתִי עַל קוּשִׁיתִי. שְׁכִישׁוּרִדִים בִּישׁ דִּין לְנַכְשֵׁי יִתּוּמִים כְּדִי לְהַגְבוֹת מִדָּם
68 שְׁלִשִׁים יוֹם, אֶת חוּב אֲבִינָהּ, עֲלִיהֶם לְהַכְרִיז עַל הַנְּכִסִּים בַּמִּשְׁךְ שְׁלִשִׁים יוֹם שְׁכַל
69 הַרְצָה לְקִנְיָתָם יוֹבָא וִיקְנָה אוֹתָם. וְאִמַר אֲבִימִי, שְׁלַהֲלַכָּה שׁוּם
70 הִיתּוּמִים שְׁשִׁים יוֹם. וְהַקְּשִׁיתִי לוֹ, הֲלֹא שְׁנִינוּ 'שְׁלִשִׁים יוֹם'. וְתִירְץ לִי,
71 אִם כֵּן אֲבֵימִי לְהַכְרִיז רְצוּפִין דִּי לוֹ בְּשְׁלִשִׁים יוֹם, אֲבָל אִם מְכַרְזִים רַק
72 בִּימֵי שְׁנֵי וְחֲמִישִׁי [וְשְׁנֵי] שְׁהֵם הַיָּמִים שְׁבִית דִּין יוֹשְׁבִים בְּהֵם, יֵשׁ
73 לְהַכְרִיז בַּמִּשְׁךְ שְׁשִׁים יוֹם כְּשִׁבְתוֹכֶם יֵשׁ שְׁמוֹנָה עֶשֶׂר יָמֵי שְׁנֵי וְחֲמִישִׁי
74 שֶׁל הַכְּרֹזָה. הִרִי לָנוּ כִּי רַב הַסְּדָא הִיָּה תַלְמִידוֹ שֶׁל אֲבִימִי, וְאִיךְ יִתְכֵן
75 שֶׁלְמַד אֲבִימִי אֶצְלוֹ מִסְכַּת מְנַחֹת. מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא: אֲבִימִי מְסַבְּחָא
76 מְנַחֹת אִיתְעַקְרָא אִיתְעַקְרָא לִיה [–נעקרה] וְנִשְׁכַּחָה מִמֶּנּוּ, וְאִתָּא
77 קְמִיָּה דְּרַב הַסְּדָא לְאֲדַבְרֵי גְּמָרִיָּה – כְּדִי שִׁזְכִּירָנוּ אֶת שְׁמוֹעֵתָא.
78 מְקַשָּׁה הַגְּמָרָא: וְלִישְׁלַח לִיה וְלִיתִי לְגַבִּיָּה – הֲלֹא הִיָּה לוֹ לְשַׁלַּח
79 לְרַב הַסְּדָא שִׁיבּוֹא אֶצְלוֹ וִיזְכִּירָנוּ, וְלִמַּה בָּא אֲבִימִי לְפָנָיו. מִתְרַצָּת
80 הַגְּמָרָא: סָבַר אֲבִימִי, הִכִּי מְסַבְּחִיָּא מִיָּלְתָּא טָפִי – שֶׁבִּכְךָ שִׁיתִּיגַע
81 לְבוֹרָא לְפָנָי רַב הַסְּדָא יִתְרַצֵּעַ יוֹתֵר דְּהִדְבֵר בִּידוֹ לְהוֹכֵר בְּשְׁמוֹעֵתָא, שֶׁכֵּן
82 אִמַר רַב יִצְחָק [מְגִילָא] "גַּעֲתִי וּמִצְאִיתִי תַאמִין".
83 הַגְּמָרָא חוֹזֵר לְדַבְרֵי רַב זִירָא בְּדִין קְמִיצָה בְּכֵלִי שְׂעַל גְּבֵי קְרָקַע: פְּנַע
84 בִּיה רַב נַחֲמָן בְּאֲבִימִי בְּשַׁעַת חוֹזְרָתוֹ מִרַב הַסְּדָא, וְאָמַר לִיה, בְּיָצֵד
85 קוּמְצִין, כְּלוּמַר מַהִיכֵן קוּמְצִים אֶת הַמְּנַחָה. הֲרֵאֵהוּ אֲבִימִי עַל כֵּלִי
86 הַמוֹנַח עַל גְּבֵי קְרָקַע וְאָמַר לִיה, מְכַלִּי זֶה קוּמְצִים אֵילוֹ הִיָּה כְּלֵי
87 שֶׁרֶת. אָמַר לִיה רַב נַחֲמָן, וְכִי קוּמְצִין מְכַלִּי שְׂעַל גְּבֵי קְרָקַע. אָמַר
88 לִיה אֲבִימִי, מַה שְׁאִמְרֵתִי שְׁקוּמְצִים מְכַלִּי זֶה הוּא רַק בְּאוֹפֵן דְּמַנְבָּה
89 לִיה כְּהֵן בִּידוֹ.
90 עוֹד שְׂאֵלוֹ רַב נַחֲמָן: בְּיָצֵד מְקַדְשִׁין אֶת [הַמְּנַחֹת] [הַקּוֹמֵץ] לְאַחַר
91 קְמִיצָתוֹ. אָמַר לִיה אֲבִימִי, נוֹתְנָה לְכֵלִי זֶה הַמוֹנַח לְפָנָיו אֵילוֹ הִיָּה
92 כְּלֵי שֶׁרֶת, שֶׁכֵּן כְּלֵי שֶׁרֶת מְקַדְשִׁים אֶת מַה שִּׁבְתוּכֶם בְּקִדּוּשׁ הַגּוֹף.
93 שְׂאֵלוֹ רַב נַחֲמָן: וְכִי מְקַדְשִׁין בְּכֵלִי שְׂעַל גְּבֵי קְרָקַע. אָמַר לִיה אֲבִימִי,
94 מַה שְׁאִמְרֵתִי שְׁמְקַדְשִׁים בְּכֵלִי זֶה הוּא רַק בְּאוֹפֵן דְּמַנְבָּה לִיה כְּהֵן
95 בִּידוֹ.
96 אָמַר לִיה רַב נַחֲמָן, אִם כֵּן הוֹצֵרְכָתָה שְׁלִשָׁה פְּתָנִים לְקְמִיצָה, כְּהֵן
97 אֶחָד לְהַגְבִּיָּה אֶת כְּלֵי הַמְּנַחָה בְּשַׁעַת הַקְּמִיצָה, וְכֵהֵן שְׁנֵי לְהַגְבִּיָּה אֶת
98 הַכֵּלִי שֶׁלְתוֹכּוֹ נִיתֵן הַקּוֹמֵץ, וְכֵהֵן שְׁלִישִׁי לְקְמִיצָה עֲצֻמָּה. שֶׁכֵּן אִין
99 אוֹתוֹ כְּהֵן יֹכֵל לְקַמְּוֵץ בִּיד אֶחָת וְלְהַגְבִּיָּה אֶת הַכֵּלִי בִּידוֹ הַשְּׁנִיָּה,
100 שְׁהִרִי אִין עֲבֹדָה בְּשִׁמְלָא כְּשִׁירָה.
101 אָמַר לִיה אֲבִימִי, אִבְנֵי הִיא צְרִיבָה שְׁלִשָׁה כְּהֵנִים, וְאִפִּילוּ תְּהָא
102 צְרִיבָה שְׁלִשָׁה עֶשֶׂר כְּהֵנִים פְּתָמִי, אִין שׁוּם קוּשִׁי דְּבִדְרָא.
103 אִיתְרַבִּיה רַב נַחֲמָן, הֲלֹא שְׁנִינוּ בְּמִשְׁנֵה לְהֵלֵן [ב.א.] זֶה הַכֵּלִי, כֵּל
104 הַקּוֹמֵץ אֶת הַמְּנַחָה, וְכֵן הַנּוֹתֵן אֶת הַקּוֹמֵץ בְּכֵלִי, וְכֵן הַמּוֹלִיד אֶת
105 הַקּוֹמֵץ לְמוֹצָתָא, וְכֵן הַמְּקַדֵּשׁ אוֹתוֹ שֶׁם, אִם עֲשֵׂה אֶחָת מִכֵּל עֲבֹדוֹת
106 מְנַחָה אֵלוֹ עַל מִנְתַּ לְאֲבֹל אֶת הַדְּבָר שְׁדָרְבוֹ לְאֲבֹל מִמֶּנּוּ וְכֵלוּמַר
107 אֶת שִׁירֵי הַמְּנַחָה חוּץ לְמַקְוֵמוֹ פְּסוּל, וְעַל מִנְתַּ לְאֲבֹל חוּץ לְזִמְנָא
108 הִרִי זֶה פִּיגוּל וְכוּ'. וְאֵילוֹ כְּהֵן הַמְּנַבְּיָה אֶת הַכֵּלִי שְׁמִתוּכּוֹ נְקִמְצָת
109 הַמְּנַחָה לֹא קְתַנִּי שְׁהוּא פּוֹסְלָה בְּמַחְשְׁבוֹת אֵלוֹ. וְאִם כְּדַבְרֵי אֲבִימִי
110 שְׁמִלְבַד הַכְּחָן הַקּוֹמֵץ צְרִיךְ כְּהֵן נוֹסֵף בְּמַעֲשֵׂה הַקְּמִיצָה כְּדִי שִׁיגְבִיָּה
111 אֶת הַכֵּלִי, הֲלֹא גַם בּוֹ הִיָּה צְרִיךְ לְהִיאֵמַר פְּסוּל מַחְשְׁבוֹת אֵלוֹ. תִּירְץ
112 לוֹ אֲבִימִי: תִּנָּא סָדַר עֲבֹדוֹתָ שֶׁבְּהֵן חֵלָה מַחְשְׁבָתָא פְּסוּל נְקִימָא,
113 וְכִסְדֹרְךָ בּוֹ אַחַר זֶה, קְמִיצָה נִתְּנָה הוֹלְכָה וְהַקְטִירָה, וְלֹא בָּא לְמִנְתַּ
114 וְכִסְדֹרְךָ בּוֹ אַחַר זֶה, קְמִיצָה נִתְּנָה הוֹלְכָה וְהַקְטִירָה, וְלֹא בָּא לְמִנְתַּ

41 מִשְׁשֵׁ' (ויקרא ב ב), מִמְקוֹם שְׁקִמּוֹן בְּכָר קמיעה פסולה ישוב ויקמוץ
 42 בכשרות. וְכִיּוֹן דְקִרְאָא סְתָמָא כְּתִיב בָּהּ – ומאחר שכתוב זה שהוא
 43 מקור שיטתו של בן בתירא נכתב בסתם, מָה לִי קמיעה בְּשִׁמְאָל וְמָה
 44 לִי קמיעה בְּשִׁמְאָר הַפְּסוּלִין. ואם כן למה הוצרך רב להשמיענו
 45 שהכשיר בן בתירא בכל הפסולים.
 46 מכח קושיא זו הגמרא חוזרת בה מתירוצה הקודם, ומפרשת את דברי
 47 רב באופן אחר: אֵלָּא הָא קְמִיעָא לֹא רַב, שכן בתירא מכשיר בור
 48 שְׁקִמּוֹן וְאִפִּילוּ לאחר שקידש את הקומץ על ידי נתינתו לכלי שרת,
 49 שאפשר להחזיר את הקומץ לכלי הראשון של המנחה ויחזור כדן
 50 כשר ויקמצנה. וְלֹאֲפִיקִי מִהֵנִי תִּנְיָא – ולהוציא מידי שיטת אותם
 51 תנאים הפוסלים באופן האמור. דְתִּנְיָא, רַבִּי יוֹסִי בְּן יוֹסִי בְּן יוֹסִי
 52 וְרַבִּי יְהוּדָה הַנֶּחֱתוּם אֲמַר, בְּמָה דְבָרִים אֲמֹרִים שהכשיר בן
 53 בתירא, דווקא כְּשִׁקְמִין הפסול וְעֵדִין לֹא קִידֵשׁ את הקומץ על ידי
 54 נתינתו לכלי אחר, אֲכַל אם כבר קִידֵשׁ אותו בכלי פְּסָל את המנחה,
 55 ושוב אי אפשר להחזירו לכלי הראשון ולשוב ולקמוץ.
 56 וְאִיכָא דְאֲמַרִי – ויש מפרשים את דברי רב להיפך, שרק אם קָמִין
 57 הזר ועדיין לא קידש את הקומץ בכלי, אִין – הכשיר בן בתירא, אבל
 58 אם כבר קִידֵשׁ אותו לֹא הכשיר להחזירו ולקמוץ שוב. בְּמָאן, בְּהֵנִי
 59 תִּנְיָא, וְלֹאֲפִיקִי מִתִּנְיָא קָמָא – וכמו מי סובר רב, כאותם תנאים
 60 שהובאו לעיל, ובא להוציא משיטת תנא קמא בברייתא האמורה
 61 החולק על תנאים אלו וסובר שהכשיר בן בתירא גם לאחר שקמוץ זר
 62 וקידש.
 63 מִתְקִיף לָהּ רַב נְחֻמִּין, מַאי קָא סְבָרִי הֵנִי תִּנְיָא המכשירים דווקא
 64 בפסול שקמוץ ולא קידש. הלא ממה נפשך, אִי קְמִיעָא פְּסוּלִין
 65 עֲבוּדָה הִיא ובכוחה לפסול את המנחה משום שנעשתה בה עבודה
 66 פסולה, אם כן אֵף עַל נָב דְלֹא עֲבִיד לִיהּ מִתַּן כְּלִי – אפילו שלא
 67 עשה הפסול בקומץ עבודת מתן כלי יש לה למנחה להפסל משום
 68 העבודה הפסולה של הקמיעה, וְאִי קְמִיעָא פְּסוּלִין לֹא עֲבוּדָה הִיא
 69 והרי היא כמי שאינה ואין בכוחה לפסול את המנחה, כִּי עֲבִיד לָהּ
 70 מִתַּן כְּלִי מַאי הָוֵה הֵלָּא גם אם עשה הפסול עבודת מתן כלי מה
 71 בכך, הרי עבודתו אינה נחשבת כלום ואינה פוסלת, ומדוע לא יוכלו
 72 להחזיר את הקומץ לכלי ולשוב ולקמוץ בכשרים.
 73 הֲדַר (אחר כך) אֲמַר רַב נְחֻמִּין לְתַרְץ את שיטת תנאים אלו, לְעוֹלָם
 74 קמיעת פסולים עֲבוּדָה הִיא, וְאוֹלָם לֹא נִמְרָה (נגמרה) עֲבוּדָתָהּ של
 75 הקמיעה עַד דְעִבִיד לָהּ מִתַּן כְּלִי, על כן אין עבודת הפסול פוסלת
 76 קודם שקידש את הקומץ בכלי, ועדיין אפשר להחזירו ולקמוץ שוב
 77 בכשרים.
 78 מקשה הגמרא: אִי הֵנִי, אִפִּילוּ אם עדיין לֹא קִידֵשׁ הפסול את
 79 הקומץ בכלי אחר,

1 שישנה) הלכה אֲמַרְאוֹת נִנְעִים, דְבוּדַי לֹא עֲבוּדָה נִינְהוּ, ואף על
 2 פי כן גזירת הכתוב היא דְבִעֵי כְהוֹנָה.
 3 שוב מקשה הגמרא: וְנִילְף לְשִׁיטַת בן בתירא הכשר זר מְבַמָּה, שהרי
 4 כשם שלשיטתו קמיעת שמאל אינה פוסלת את המנחה משום שיש
 5 לשמאל הכשר ביום הכיפורים, כמו כן אין לה להפסל בקמיעת זר
 6 משום שיש לו לזר הכשר בבמה, ותועיל החזרת הקומץ לכלי ויחזור
 7 כשר ויקמצנה. ואם כן מדוע הוצרך רב להשמיענו שלשיטת בן
 8 בתירא מועילה החזרת הקומץ בקמיעת זר. וְכִי תִימָא מְבַמָּה לֹא
 9 יִלְפִינָן, משום שבזמן הכשר עבודת רעים בבמות עדיין לא נבדלו
 10 אהרן וזרעו משאר ישראל לעבודה, ועל כן היתר זר באותה שעה
 11 אינו נחשב לדבר שהוכשר מכלל איסורו, וְהָרִי אִי אֲפִשֵׁר לומר כן,
 12 דְהִתְנִיָא, מִנָּן לְדַבֵּר שֶׁנִּפְסַל בְּפִסּוּל יוֹצֵא, כגון אימורי חטאת ואברי
 13 עולה שיצאו מחוץ למחיצות העזרה, שְׂאֵם עָלָה על גבי המזבח שוב
 14 לֹא יֵרַד ממנו, שְׁהָרִי יוֹצֵא כְּשֵׁר בְּבָמָה, וכל דבר שיש לו הכשר
 15 בבמה, אפילו שהוא פסול במקדש מכל מקום אם עלה לא ירד. והרי
 16 טעם מה שאין פסול יוצא בבמה הוא משום שאין לה קלעים
 17 (מחיצות) ואין שייכת בה מציאות של יציאה מחוץ למחיצותיה, ואף
 18 על פי כן אנו למדים ממנה גם למקדש שיוצא שעלה לא ירד. ואם כן
 19 יש ללמוד מבמה גם לענין זרות, שאין קמיעת זר פוסלת את המנחה,
 20 ואפילו שסיבת הכשר זר בבמה היא משום שבאותה שעה עדיין לא
 21 נאמר דין כהונה בעבודה.
 22 מתרצת הגמרא: לעולם אין למדים מבמה, וְהִתְנָא של הברייתא
 23 הסובר שיוצא שעלה לא ירד, אִיִּזְאֵת תּוֹרַת הָעוֹלָה/ כְּמִידָה לִיהּ,
 24 שמשם הוא דורש שתורה אחת לכל העולים על המזבח בין לכשרים
 25 ובין לפסולים, שאם עלו לא ירדו. ואין עיקר טעמו משום שיוצא כשר
 26 בבמה, ולא אמר זאת אלא לסמך בעלמא.
 27 עוד מקשה הגמרא: אֵלָּא עֵדִין קשה על דברי רב, וכי טַעֲמָא שידענו
 28 שכן בתירא מכשיר להחזיר בקמיעת זר הוא רק משום דְאִשְׁמַעִינָן רַב
 29 כן, הָא לֹא הֵבִי הָוֵה אֲמִינָא שֶׁשְׂאֵר פְּסוּלִין פְּסָל בְּן בְּתִירָא ולא
 30 הכשיר אלא בקמיעת שמאל, וְהִתְנִיָא, רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי
 31 אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אֲמֹרִים, מְכַשֵּׁר הִיָּה בְּן בְּתִירָא כְּכֹל הַפְּסוּלִין
 32 בְּיָדָן שקמצו את המנחה והחזירו את הקומץ לכלי, ואם כן למה
 33 הוצרך רב להשמיענו זאת.
 34 עוד מקשה הגמרא: וְכִן תִּנְיָא, נאמר במנחה (ויקרא ב ב) 'וְהִבִּיאָה אֶל
 35 בְּנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֲנִים וְקָמִין מִשָּׁם', ומכאן שגם מִמְקוֹם שְׁרָגְלֵי הָזֵר
 36 המביא את המנחה עוֹמְדוֹת ששם יכול הכהן לקמוץ את המנחה,
 37 ואין הקמיעה צריכה להיות דווקא בצפון המזבח כשחיתת שאר
 38 קדשי קדשים, אלא כל העזרה כשירה לקמיעה. בְּן בְּתִירָא אֲמַר
 39 שיש לדרוש מכתוב זה דרשה אחרת, מִנָּן שְׂאֵם קָמִין בְּשִׁמְאָל
 40 שְׁיִחְזִיר את הקומץ לכלי ויחזור ויקמוץ בְּמִין, תִּלְמוּד לומר 'קָמִין

8 כְּדָרִים של ששה לחמים לכל סדר, וְשִׁנִּים מחזיקים בְּיָדָם שְׁנֵי בְּזִיכִין
 9 של לבונה. וְאֶרְבָּעָה כהנים אחרים מְקַדְמִין לְפָנֵיהֶם של ארבעה
 10 אלו, שְׁנֵים כְּדִי לִיפּוּל שְׁנֵי כְּדָרִים ישנים של לחם משבת שעברה,
 11 וְשִׁנִּים כְּדִי לִיפּוּל שְׁנֵי בְּזִיכִין ישנים של לבונה. ובאותה שעה שהיו
 12 כהנים אלו מסלקים את הלחם והבזיכים הישנים המנוחים על השלחן
 13 משבת שעברה, היו הכהנים האחרים מניחים עליו את הלחם
 14 והבזיכים החדשים.

1 את כְּדָר (מנין) הַבְּהֵנִים הפוסלים בפיגול באותה עבודה עצמה.
 2 הגמרא מביאה את שיטת רב ששת בדין קמיעה מכלי שעל גבי
 3 קרקע: בְּעוּ מִינְיָה (שאלו ממנו) מְדַרְב שִׁשֵּׁת, מָהוּ לְקָמוֹץ את
 4 המנחה מִתּוֹךְ כְּלִי שְׁמוּנָה עַל גְּבִי קְרָקַע.
 5 אֲמַר לִיהּ רַב שֵׁשֶׁת, שׁוּק חָזִי מָה עֲבָדִין לְנָאו – צא וראה מה עושים
 6 בפנים ההיכל בעבודת לחם הפנים. ששנינו במשנה להלן (עט),
 7 אֶרְבָּעָה כְּהֵנִים נִבְּסִין מדי שבת להיכל, שְׁנֵים אַחֲרֵים בְּיָדָם שְׁנֵי

הכלי אלא יטבלנה בדם שבתוך הכלי. 'בָּדָם', שֵׁיחָא בָּדָם שִׁיעוּר
מְכִילָה מְעִיקְרוּ ולא שיתקבל שיעור זה מצירוף שני כלים. 'מִן הָרָם',
מִן הָרָם שֶׁבְעֵינֵינוּ, ויבואר דין זה בסמוך.
מפרשת הגמרא את הצורך שבשתי הדרשות הראשונות: וְאִיצְטְרִיךְ
לְמַכְתָּב גַּם וְיִטְבַּל, וְאִיצְטְרִיךְ לְמַכְתָּב גַּם 'בָּדָם'. דָּא כְּתִב רְחֵמָנָא
רַק וְיִטְבַּל, הִנֵּה אֲמִינָא דָּאף עַל גַּב דְּלֵא קִיבַל כְּשִׁיעוּר כֹּל הַמְכִילוֹת
בכלי אחד (דְּהֵינֵינוּ הוּאָה שֶׁבַע פְּעָמִים) מְעִיקְרוּ הַדָּם כֹּשֶׁר לְהוּאָה.
על כן כְּתִב רְחֵמָנָא 'בָּדָם', ללמדנו שכבר משעת הקבלה צריך
שיתקבל כשיעור זה בכלי אחד. וְאִי כְּתִב רְחֵמָנָא רַק 'בָּדָם', הִנֵּה
אֲמִינָא שֶׁאֵפִילוּ אִם מְסַפֵּינּוּ אותה בדופני הכלי הואתו כשירה, על
כּן כְּתִב רְחֵמָנָא וְיִטְבַּל' להצריך טבילה.
שואלת הגמרא על המשך דברי הברייתא: 'מִן הָרָם שֶׁבְעֵינֵינוּ',
לְמַעוּמֵי מַאי. ומשיבה: אֲמַר רַבָּא, לְמַעוּמֵי שִׁירִים שֶׁנִּשְׁאָרוּ בְּאֶצְבַּע
מִהַזוּאָה שֶׁהֵם פְּסוּלִים לְהוּאָה שֶׁאֲחֵרִיהּ, ועל כן צריך לקנח את
אצבעו לאחר כל הזאה.
אומרת הגמרא: מְסִיעֵ לִיהּ בְּרִייתָא זֶה לְרַבִּי אֱלֶעָזָר דְּאָמַר, שִׁירִים
שֶׁבְּאֶצְבַּע פְּסוּלִין לְהוּאָה.
הגמרא מקשה על דברי רבא אלעזר: אֲמַר רַבִּי רַבִּין בַּר רַב
אָדָא לְרַבָּא, אֲמַרִי תְּלַמִּידְךָ שֶׁאֲמַר רַב עֲמָרָם, תִּנְיָא בְּדִין כִּיבּוּס בְּגַד
מִדָּם חֲטַאת שְׁעָלִיו, הִנֵּה הַכֶּהֱן מִזָּה מִדָּם הַחֲטָאוֹת הַנִּימְיוֹת עַל
הַפְּרוּכֹת. וְנִתְּוָה הוּאָה מְיֻדָּה אִם עַד שְׁלֵא הִנֵּה הוּאָה נִתּוּ עַלֵי
הַדָּם, הֲרִי הוּאָ מְעוֹן כִּיבּוּס. אַךְ אִם מִזְוָה הוּאָ נִתּוּ אִין הוּאָ מְעוֹן
כִּיבּוּס, שֶׁכֵּן דָּם זֶה כִּבֵּר אִינוּ רָאוּי לְהוּאָה וְאִינוּ נֹחֵשׁ לְדָם חֲטָאֵת.
מַאי לָאוּ פִירוּשׁ 'עַד שְׁלֵא הוּאָ' וְ'מִשְׁהוּזָה' הוּאָ, שֶׁאִם נִתּוּ הַדָּם
מֵאֶצְבַּעוּ עַד שְׁלֵא נִמַּר אֵת כֹּל הוּאָתָא [–שֶׁבַע הַזּוּאוֹת] טַעוֹן כִּיבּוּס,
וְאִפִּילוּ אִם נִתּוּ מִהַשִּׁירִים שֶׁבְּאֶצְבַּעוּ, וְרַק אִם נִתּוּ מִשְׁנֵמָר אֵת כֹּל
הוּאָתָא אִינוּ טַעוֹן כִּיבּוּס. וְאִם כֵּן שֶׁמַּע מִינָהּ דְּשִׁירִים שֶׁבְּאֶצְבַּע
בְּשִׁירִים לְהוּאָה, שֶׁאִם לֹא כֵּן לֹא הִיָּה מְצִירֵךְ כִּיבּוּס, שֶׁהֲרִי מְבֹאֵר
בְּמִשְׁנָה בּוֹבּוּסִים (צב) שֶׁרַק דָּם הֲרָאוּי לְהוּאָה מְצִירֵךְ כִּיבּוּס.
תִּירֵץ לוֹ רַבָּא: לָאוּ כֵּן הוּאָ, אֲלֵא אִם נִתּוּ מִהֵדָם שֶׁבְּאֶצְבַּעוּ עַד שְׁלֵא
יִצְתָּה מְיֻדָּה הוּאָה וְעִידִין לֹא נַעֲשֶׂה דָם זֶה לְשִׁירִים מְעוֹן כִּיבּוּס.
וְאוּלָּם מְשִׁיבְתָּה הוּאָה אַחַת מְיֻדָּה וְאַחַר כֵּן נִתְּוָה עַל הַבְּגַד מִמָּה
שֶׁנִּשְׁאָר מִמֶּנָּה עַל אֶצְבַּעוּ, אִין הוּאָ מְעוֹן כִּיבּוּס, שֶׁכֵּן הַשִּׁירִים אִינָם
רָאוּיִם לְהוּאָה.
אִיתִיבִיהּ אֲבִי לְרַבָּא, הֲלֹא שִׁנִּינוּ בְּמִסְכַּת פְּרָה (פ"ג מ"ט) שֶׁלֹּאֲחַר שֶׁנִּמַּר
הַכֶּהֱן מִלְּהוּזוֹת שֶׁבַע הַזּוּאוֹת מִדָּם פְּרָה אֲדוּמָה, הִיָּה מְקַנְתָּ אֵת הַדָּם
שֶׁעַל יָדוֹ בְּגוֹפָהּ שֶׁל פְּרָה, כְּדִי שִׁישְׂרָף כֹּל הַנִּשְׂאָר מִדָּמָה יַחַד עִמָּה.
וּמִשְׁמַע שֶׁרַק לְאַחַר שֶׁנִּמַּר אֵת כֹּל הַזּוּאוֹת, אִין – מְקַנָּה אֵת יָדוֹ
מִהֵדָם, אֲבֵל כֹּל זֶמַן שֶׁלֹּא נִמַּר אֵת כּוֹלָן לָאוּ הִיָּה מְקַנְחָה, וְאִם כֵּן מוֹכַח
שֶׁשִּׁירֵי הַדָּם שֶׁעַל אֶצְבַּעוּ לֹא נִפְסְלוּ לְהוּאָה.
אֲמַר לִיהּ רַבָּא, אִף בֵּין הַזּוּאָה לְהוּאָה מְקַנָּה, אֲלֵא שֶׁלֹּאֲחַר שֶׁנִּמַּר אֵת
הַזּוּאוֹת הִיָּה מְקַנְתָּ אֵת כֹּל יָדוֹ כְּדִי שִׁישְׂרָף כֹּל דָּמָה, אֲבֵל כֹּל שֶׁלֹּא
נִמַּר הִיָּה מְקַנְתָּ בֵּין הַזּוּאָה הַזֹּאת אֶצְבַּעוּ בְּלִבְדּוֹ לֹא אֵת כֹּל יָדוֹ.
שׂוֹאלֵת הַגְּמָרָא: בְּשֶׁלֵּמָא כִּשְׁנֵמָר לְהוּזוֹת מְקַנְתָּ אֵת יָדוֹ בְּגוֹפָהּ שֶׁל
פְּרָה, שֶׁהֲרִי הִפְרָה נִשְׂרַפְתָּ לִפְנֵינוּ בַּתְּחִיתָּ הַהֵר, כְּדִבְרֵי רַבִּי (בבב"ב י"ט ה)
'יִשְׂרָף אֵת הַפְּרָה לְעֵינֵינוּ', וּבִירִידָתוֹ מִהַהֵר הוּאָ מְקַנָּה בַּה אֵת יָדוֹ.
אֲלֵא כֹל זֶמַן שֶׁלֹּא נִמַּר מְקַנְתָּ אֶצְבַּעוּ מִשִּׁירֵי הַדָּם בֵּין הַזּוּאָה לְהוּאָה,
בְּמַאי מְקַנְתָּ אוֹתָהּ. הֲרִי בְּשַׁעַת הַזּוּאָה הִיָּה עוֹמֵד עַל הַר הַמִּשְׁחָה
מִמּוֹל לְפִתַּח הַהֵיכָל וְהִפְרָה נִמְצָאֵת בַּתְּחִיתָּהּ, וְלֹא מִסְתַּבֵּר
שֶׁהִטְרִיחוּהוּ לְרַדָּת וּלְקַנְחָתָא אֶת אֶצְבַּעוּ בְּפִרְה לְאַחַר כֹּל הַזּוּאָה. (דָּאִי
אֲמַרְתָּ בְּגוֹפָהּ שֶׁל פְּרָה אִיבְעֵי לִיהּ לְמִיתְנֵי מְקַנְתָּ יָדוֹ וְאֶצְבַּעוּ בְּגוֹפָהּ
שֶׁל פְּרָה מְדִלָּא קְתַנִּי הֲכִי שֶׁמַּע מִינָהּ דְּלֵא בְּעֵי קִינִיחָתָא). מִתְרַצָּת
הַגְּמָרָא: אֲמַר אֲבִי, בְּשַׁפְתָּ מְזִירָךְ [–הַכֹּלִין] הִיָּה מְקַנָּה אֵת אֶצְבַּעוּ. וְעַל
שֶׁם קִינוּת הַדָּם קְרִי הַמְזִירָךְ גַּם 'כְּפֹרֵר', כְּדִבְרֵי רַבִּי (עו"א א ט) עַל מְזִירָךְ
הַדָּם 'כְּפֹרֵר וְהָב' וְגו', שֶׁכֵּן מִשְׁמַעוֹת כִּיפּוּר' הִיָּה קִינוּת וְנִיבְקֵי.
חֹזֶרֶת הַגְּמָרָא לְדוֹן דְּבַדְרֵי רַבִּי וְרִיקָא בְּשֶׁם רַבִּי אֱלֶעָזָר שֶׁדָּם אִינוּ
מִתְקַדֵּשׁ לְחֻצְאִין; וְמִי אֲמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר הֲכִי, שֶׁאִין הַדָּם מִתְקַדֵּשׁ אֲלֵא
בְּכֹלֵי אַחַד. וְהֵא אִיתְמַר בְּהִכְתִּיבָהּ בְּהוֹן דְּגוֹל, רַבִּי יוֹחָנָן אֲמַר אֵינָה
קְדוּשָׁה לְחֻצְאִין, וְאִם קִידֵשׁ כֹּל חֻצֵי מִמֶּנָּה בְּכֹלֵי אַחַר אֵינָה מִתְקַדֵּשֶׁת
בְּקְדוּשַׁת הַגּוֹף. וְרַבִּי אֱלֶעָזָר אֲמַר, מִתּוֹךְ שֶׁהִיָּה קְרָבָה לְחֻצְאִין,
מִחֻצִּיתָה בּוֹבִיר וּמִחֻצִּיתָה בְּעַרְבֵי, אִף קְדוּשָׁתָה לְחֻצְאִין.

וְאִילוּ מְנַבְיָה אֵת הַשּׁוֹלְחָן בְּשַׁעַת סִילּוּק הַבּוֹיכִין לֹא קָתַנּוּ בֵּין
הַכֹּהֲנִים הַנִּדְרָשִׁים לְעֹבֹדֵת לֶחֶם הַפְּנִים. וְהֲרִי כִשֵּׁם שֶׁהַקְּמִיצָה מִתִּירָה
אֵת שִׁירֵי הַמִּנְחָה בְּאִכְלִיהָ, כִּמוֹ כֵּן סִילּוּק הַבּוֹיכִין מִתִּיר אֵת הַלֶּחֶם.
וּמִכָּךְ שְׁהוּא כֹּשֶׁר גַּם מִשְׁלַחן הַמוֹנַח עַל גְּבִי קַרְקַע, הוּאָ הַדִּין לְקְמִיצָה
שֶׁהִיא כְּשִׁירָה אִף מְכִילֵי הַמוֹנַח עַל גְּבִי קַרְקַע.
דוּחָה הַגְּמָרָא: וְכִי לָאוּ אֲמַרְתָּ הָתָם בְּמִשְׁנָה שֶׁהוּבָאָה לְעֵיל לְגַבֵּי דִין
פִּיגוּל שֶׁהִתְנָא אֵת סֵדֶר הָעֲבוֹדוֹת נִקְטָה וְלֹא אֵת מִנְיַן הַכֹּהֲנִים, וְאִם כֵּן
הֲכָא נִמְי בְּמִשְׁנָה זֶה יֵשׁ לֹאמַר שֶׁהִתְנָא רַק אֵת סֵדֶר הָעֲבוֹדוֹת נִקְטָה,
שֶׁהֵם הַנַּחַת הַלֶּחֶם וְהַבּוֹיכִים הַחֲדָשִׁים וְסִילּוּק הַיִּשְׁנִים, וְלֹא אֵת הַכֶּהֱן
הַמְּגַבִּיה אֵת הַשְּׁלַחן.
דוּחָה הַגְּמָרָא דְּחִיָּה זֶה: מִי דְמֵי מִשְׁנָה זֶה לְמִשְׁנָה שֶׁהוּבָאָה לְעֵיל, הֲלֹא
הָתָם לֹא נְחִית לְמִנְיָנָא דְּכֹהֲנִים אֲלֵא רַק לְסֹדֶר הָעֲבוֹדוֹת, וְעַל כֵּן
אִינוּ מְזַכֵּר הַגְּבִיחָה שֶׁאֵינָה עֹבֹדָה חֲשׁוּבָה. אֲבֵל הֲכָא הֲרִי נְחִית
לְמִנְיָנָא דְּכֹהֲנִים, שֶׁכֵּן שֶׁנָּה 'אַרְבַּעַה כֹּהֲנִים נִכְנְסִין וְכוּ', וְאִם אִיתָא
שֶׁאֲחַר יִגְבִּיחָה אֵת הַשְּׁלַחן הִיָּה לוֹ לְתַנָּא לִיתְנֵי גַּם אֵת הַמְּגַבִּיחָה. אֲלֵא
מִכָּךְ שֶׁלֹּא הִזְכִּירָה אוֹתוֹ הַמִּשְׁנָה שֶׁמַּע מִינָהּ שְׁקוּמְצִין מְכִילֵי שְׁעַל
גְּבִי קַרְקַע.
מְסִיקָה הַגְּמָרָא: אֲכַן שֶׁמַּע מִינָהּ מִמִּשְׁנָה זֶה שְׁקוּמְצִים מְכִילֵי שְׁעַל גְּבִי
הַקְּמִיצָה.
הַגְּמָרָא מְבִיאָה אֵת שִׁיטַת רַבָּא בְּנִידוֹן הָאִמּוּר: אֲמַר רַבָּא, פְּשִׁיטָא לִי
שְׁקוּמְצִין מְכִילֵי שְׁעַל גְּבִי קַרְקַע, שֶׁכֵּן מְצִינוּ כְּסִילּוּק בּוֹיכִין
מִהַשְּׁלַחן כִּשְׁהוּא מוֹנַח עַל גְּבִי קַרְקַע, וְהַקְּמִיצָה הִיא כְּסִילּוּק בּוֹיכִין.
וְכֵן פְּשִׁיטָא שְׁמִקְדָּשִׁין מְנַחָה קוּדָם קְמִיצָתָה גַּם בְּכֹלֵי שְׁעַל גְּבִי
קַרְקַע, שֶׁכֵּן מְצִינוּ כְּסִידוּר בּוֹיכִין וְלֶחֶם עַל הַשְּׁלַחן כִּשְׁהוּא מוֹנַח עַל
גְּבִי קַרְקַע. שֶׁכֵּן הַלֶּחֶם הוּאָ כְּשִׁירִים וְבוֹיכֵי הַלְּבוּנָה הֵם כְּקוּמְצֵי,
וּבְשַׁעַת סִידוּרָם הֵם כְּמִנְחָה קוּדָם שְׁנַקְמְצָה. אַךְ בְּעֵי רַבָּא בְּקִידוּשׁ
קוּמְצֵי מַאי דִּינוּ. מִמְּנַחָה יִלְפִינָן לָהּ וְהוּאָ מִתְקַדֵּשׁ כְּמוֹתָהּ גַּם בְּכֹלֵי
הַמוֹנַח עַל גְּבִי קַרְקַע, אוֹ מְדָם יִלְפִינָן לָהּ שֶׁאִינוּ כֹּשֶׁר לִזְרִיקָה אֲלֵא
כְּשִׁמְתִּקְבַּל בְּכֹלֵי שְׁבִיד הַכֶּהֱן וְלֹא בְּכֹלֵי שְׁעַל גְּבִי קַרְקַע.
הֲדַר [–אַחַר כֵּן] פְּשִׁטָּה רַבָּא, וְהַכְרִיעַ שֶׁמְדָם יִלְפִינָן לָהּ שְׁקִידוּשׁ
קוּמְצֵי הוּאָ דוּקָא בְּכֹלֵי הַמוֹגְבָהּ עַל יַד הַכֶּהֱן.
מְקַשָּׁה הַגְּמָרָא: וְמִי אֲמַר רַבָּא הֲכִי, וְהָא אִיתְמַר, קוּמְצֵי שְׁחֵלְקוּ
בְּשִׁנֵי בָלִים, רַב נַחְמָן אֲמַר, אִינוּ קְדוּשָׁה, וְרַבָּא אֲמַר, קְדוּשָׁה, וְאִם
אִיתָא שֶׁלְדַעַת רַבָּא לְמִזְמִים קִידוּשׁ קוּמְצֵי מְקַבְּלָת הַדָּם לִילָף קוּמְצֵי
מְדָם גַּם לְעַנְיַן שֶׁלֹּא יִתְקַדֵּשׁ אֲלֵא כְּשִׁישׁ בּוֹ שִׁיעוּר שְׁלֵם בְּכֹלֵי אַחַד.
שֶׁכֵּן כֹּל שִׁיעוּר הַדָּם צָרִיךְ לְהִתְקַבֵּל בְּכֹלֵי אַחַד, כְּפִי שִׁיבּוּאֵר בְּסִמּוּךְ.
מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא: הֲדַר [–חֹזֶר] בִּיהּ רַבָּא מִתְהֵיא, הוּדָה לְדַבְרֵי רַב
נַחְמָן רַבּוֹ שֶׁאִין קוּמְצֵי מִתְקַדֵּשׁ לְחֻצְאִין.
שׂוֹאלֵת הַגְּמָרָא: וְדָם מְנַלָּן דְּלֵא קְדוּשָׁה לְחֻצְאִין, אִם בְּכֹל כְּלֵי בְּפִנֵי
עֲצֻמוֹ הַתְּקַבֵּל פְּחוֹת מְכִישְׁעוּר הַדָּם. מִשִּׁיבָה הַגְּמָרָא: מְקוּר דִּין זֶה הוּאָ
מְדַתְנֵי רַב תְּחִלְפָא בְּן שְׂאוּל, מִי חֲטָאֵת שְׁמַדְקָשִׁים אוֹתָם עַל יַדִּי
נִתְיַנְתָּם בְּכֹלֵי עַם אִפְרַיִם אֲדוּמָה, שִׁיעוּרָם הוּאָ כְּדִי הוּאָה, כְּשִׁיעוּר
הֲרָאוּ לְטַבּוֹל בְּהַם רֵאשִׁי גְבוּעוּלִים שֶׁל אֲזוּב וְלַזּוּת מֵהֵם. וְאִם קִידֵשׁ
אוֹתָם בְּשֵׁנֵי בָלִים, פְּחוֹת מְכִירֵי שִׁיעוּר טְבִילָה הוּאָה בְּכֹלֵי זֶה וְפְחוֹת
מְכִירֵי שִׁיעוּר טְבִילָה הוּאָה בְּכֹלֵי זֶה, לֹא קִידֵשׁ. וְאִיבְעִיא לְהוֹ בָּדָם
שֶׁהִתְקַבֵּל בְּשֵׁנֵי בָלִים וְאַחַר כֵּן עִירַבְבַּם מַאי דִּינוּ. הֲאִם הִלְקִיתָא לְמִשְׁנָה
מְסִינֵי הִיא בְּמִי חֲטָאֵת בְּכֹלֵי אַחַד, וְמִתְקַבְּלָתָא לֹא יִלְפִינָן עַל דְּבַר אַחַר
בְּשׁוּם אַחַת מִי"ג מִידוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶן. אוֹ דְּלִמָּא, הָתָם בְּמִי
חֲטָאֵת לֹא מִהִלְכָּה לְמַדּוּנֵי דִין זֶה, אֲלֵא מַאי מְעַמָּא צָרִיךְ כְּלֵי אַחַד,
מִשׁוּם דְּכִתְבִיב (בבב"ב י"ט ט) 'וְנָתַן עֲלֵיו מִיַּם חַיִּים אֶל כָּלֵי'. וְלִקְחָ אֲזוּב
וְיִטְבַּל בְּמִים, וּמִכָּךְ שֶׁנִּאֲמַר 'בְּמִים' וְלֹא 'בְּמִים', מִשְׁמַע שֶׁתִּהְיֶה
הַטְּבִילָה בְּאוֹתָם מִיַּם הַנּוֹכְרִים לְמַעֲלָה, וְכִבֵּר בְּשַׁעַת נִתְיַנְתָּ הָאִפֵּר
עֲלֵיהֶם צָרִיךְ שִׁיחִיָּה בְּהַם שִׁיעוּר טְבִילָה. וְאִם כֵּן הֲכָא נִמְי בְּפֶר כַּהֵן
מִשִּׁיחַ, הַכְּתִיב (ויקרא ד') 'וְיִטְבַּל בְּהֶן אֵת אֶצְבַּעוּ בָּדָם', וּמִמָּה שֶׁנִּאֲמַר
'בָּדָם' וְלֹא 'בְּלָדָה' מִשְׁמַע שֶׁיִּטְבּוֹל בְּאוֹתוֹ דָּם שֶׁהִתְקַבֵּל מִתְחִילָה, וְלֹא אַחַר
שֶׁבְשַׁעַת הַטְּבִילָה צָרִיךְ שִׁיעוּר שְׁבַע הַזּוּאוֹת, כְּבִר מִתְחִילָת קְבִלְתוֹ מִתְחִילָת
שִׁיחִיָּה בּוֹ כְּשִׁיעוּר זֶה. וְאִיתְמַר, אֲמַר רַבִּי יוֹרְיָאן אֲמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, אִף
בָּדָם לֹא קִידֵשׁ אֲלֵא אִם כֵּן הִתְקַבֵּל כֹּל שִׁיעוּר הַדָּם בְּכֹלֵי אַחַד.
אֲמַר רַבָּא, תִּנְיָא נִמְי הֲכִי בְּרִייתָא (בְּפִנֵי בְּהוֹן מְנִיחָתָא) שֶׁאִין הַדָּם
מִתְקַדֵּשׁ לְחֻצְאִין, שֶׁכֵּן דוּרְשַׁת הַבְּרִייתָא מִהַכְּתוּב הָאִמּוּר שֶׁלֹּשׁ
דְּרָשׁוֹת. וְיִטְבַּל' וְלֹא מְסַפֵּינּוּ, שֶׁלֹּא יִקְנָה אֵת אֶצְבַּעוּ בְּדָם שְׁבֹדּוּפֵי